

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η εξωτερική διάσταση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής — Σε ποιο βαθμό η εμπορική πολιτική της ΕΕ λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας;» (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2011/C 218/05)

Εισηγητής: **ο κ. Antonello PEZZINI**

Συνεισηγητής: **ο κ. Marcel PHILIPPE**

Στις 16 Σεπτεμβρίου 2010, και σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα:

Η εξωτερική διάσταση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής - Λαμβάνονται πραγματικά υπόψη τα συμφέροντα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας από την εμπορική πολιτική της ΕΕ;

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών (CCMI), στην οποία ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της επιτροπής, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή της στις 4 Απριλίου 2011.

Κατά την 471η σύνοδο της ολομέλειάς της, στις 4 και 5 Μαΐου 2011 (συνεδρίαση της 4ης Μαΐου 2011), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 106 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 3 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται απόλυτα τις ανησυχίες της Ουγγρικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ σύμφωνα με την οποία «συντελείται παγκοσμίως ένας μετασχηματισμός απίστευτης ταχύτητας και βάθους. Η Ευρώπη πρέπει να μπορεί να σταθεί στα πλαίσια ενός ισχυρότερου από ποτέ παγκόσμιου ανταγωνισμού».

1.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά στην ΕΕ να αναλάβει άμεσα συντονισμένες και συνεκτικές δράσεις για μια ολοκληρωμένη στρατηγική βιομηχανικής πολιτικής –ως προς την εξωτερική της διάσταση–, η οποία θα διασφαλίζει τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στο εμπορικό σύστημα, καθώς και ενιαία κατεύθυνση στις διμερείς και πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες.

1.3 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να ισχύουν οι ίδιοι κανόνες παιχνιδιού για όλους τους παράγοντες, που θα δρουν σε ένα πλαίσιο θεμιτού ανταγωνισμού, με βιώσιμη και ανταγωνιστική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με διεθνή οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα· τούτο δε, λαμβανομένου υπόψη ότι μέχρι το 2015 το 90 % της παγκόσμιας ανάπτυξης θα προέρχεται από χώρες εκτός της Ευρώπης και δη από την Κίνα (κατά το ένα τρίτο). Συνεπώς, η εμπορική πολιτική της ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει περαιτέρω την αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ και οφείλει να λάβει υπόψη τις κοινωνικές ανισότητες και τις ανισότητες μεταξύ εμπορικών συνασπισμών, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες.

1.4 Είναι επίσης αναγκαίο:

— να θεσπιστεί κοινό πλαίσιο «ενισχυμένης ευρωπαϊκής διακυβέρνησης», η οποία θα μπορεί να εκμεταλλευθεί το δυναμικό της ενιαίας αγοράς για τη διεθνή ανάκαμψη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας·

— να μπορεί η ΕΕ να εκφράζεται σε παγκόσμιο επίπεδο με μία φωνή·

— να αποκτήσουν μεγαλύτερη αλληλουχία οι θέσεις των κρατών μελών.

1.5 Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, η μακρόπνοη προσπάθεια, που ξεκίνησε το 1988 για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να συνεχιστεί και να ενταθεί, με τη θέσπιση –μεταξύ άλλων– ευρωπαϊκού συμβατικού δικαίου για τις επιχειρήσεις. Το συγκεκριμένο δίκαιο θα βασίζεται σε έναν κανονισμό που θα προβλέπει ένα νέο εξελιγμένο καθεστώς, το οποίο θα μπορούν να επικαλούνται προαιρετικά οι επιχειρήσεις στις διακρατικές τους συμβάσεις.

1.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία μπορεί να διατηρήσει την παγκόσμια ηγετική θέση της, όχι μόνο μέσω της καινοτομίας, της έρευνας και της εφαρμογής νέων τεχνολογιών, αλλά και χάρη στη δημιουργία άρτιων υποδομών, επιδιώκοντας παράλληλα την εφαρμογή έξυπνης νομοθεσίας στην αγορά, η οποία θα ευνοεί καθαρές και βιώσιμες μορφές παραγωγής και διανομής.

1.7 Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις παρεμβάσεις ενωσιακής, εθνικής ή περιφερειακής κλίμακας που αφορούν θέματα συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού και διάδοσης της γνώσης.

1.8 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι τα συμφέροντα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και να προστατεύονται ουσιαστικά στις διαπραγματεύσεις, με τη χρήση των διαθέσιμων κανονιστικών μέσων –συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών συμφωνιών– κατά τρόπο σαφή, διαφανή και ποικιλότροπο.

1.9 Η ΕΟΚΕ κρίνει ιδιαίτερα σημαντική τη θέσπιση, για λογαριασμό των επιχειρήσεων, ενός άρτιου, προβλέψιμου και, κυρίως, λιγότερου δαπανηρού κανονιστικού πλαισίου και, ειδικότερα για τις ΜΜΕ, ευνοϊκότερων συνθηκών επιχειρηματικότητας.

1.10 Είναι προς το συμφέρον των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων να κατοχυρώνονται στις διμερείς συμφωνίες και επαφές, με σαφήνεια και διαφάνεια, τα εξής:

- κοινωνικές διατάξεις για τον σεβασμό των εργαζομένων, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις,
- κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος,
- όρια στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων,
- προδιαγραφές για την εξοικονόμηση ενέργειας και την προστασία του κλίματος,
- η εκτεταμένη χρήση των οικολογικών σημάτων,
- το πνεύμα της πιστοποίησης EMAS,
- τα τεχνικο-κανονιστικά πρότυπα τύπων,
- η βιομηχανική και διανοητική ιδιοκτησία,
- ορισμένα αποτελεσματικά μέσα εμπορικής προστασίας και πρόσβασης στις αγορές και στις πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας όσον αφορά τη διαχείριση των πόρων από την κοινωνία των πολιτών και από τις δύο πλευρές,
- πρωτοβουλίες για τη διευκόλυνση της λειτουργίας των ΜΜΕ σε τρίτες χώρες,
- συστήματα διακρίβωσης και κοινωνικού διαλόγου με την κοινωνία πολιτών μέσω αξιολογήσεων αντικτύπου τόσο εκ των προτέρων όσο και εκ των υστέρων, και
- υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

1.11 Η ΕΟΚΕ συμμαρτίζεται την άποψη που εξέφρασε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών τον Δεκέμβριο του 2010, σχετικά με την ανάγκη «να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα οι προκλήσεις και να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση, μέσω της εκπόνησης εκτιμήσεων του αντίκτυπου προτού δρομολογηθούν εμπορικές διαπραγματεύσεις» ώστε να διασφαλιστούν ανοικτές αγορές, καθώς και «δίκαιες συνθήκες εμπορίου και ανταγωνισμού. Η εμπορική πολιτική της ΕΕ πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνει υπόψη τις άνισες συνθήκες που συχνά καλείται να αντιμετωπίσει η βιομηχανία μας ως συνέπεια των κοινωνικών, περιβαλλοντικών, ρυθμιστικών και λοιπών επιβαρύνσεων».

1.12 Η ΕΟΚΕ ζητά να δοθεί ουσιαστική συνέχεια στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου έτσι ώστε η ΕΕ «να ενισχύσει περαιτέρω τη συνάφεια και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής»⁽¹⁾.

1.13 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η ΕΕ οφείλει να αναπτύξει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα προκειμένου να προσπίσει πιο αποτελεσματικά τα στρατηγικά συμφέροντά της και να βελτιώσει την αξιοπιστία του οικονομικού και κοινωνικού ευρωπαϊκού μοντέλου παγκοσμίως.

⁽¹⁾ βλ. σημείο α) του παραρτήματος Ι των Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2010.

2. Εισαγωγή

2.1 Η βιομηχανία, στο σύνολό της –συμπεριλαμβανομένων των εξειδικευμένων υπηρεσιών από τις οποίες εξαρτάται και των υπηρεσιών που εξαρτώνται από τη βιομηχανία– αποτελεί έναν πολύ ευρύ τομέα που αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ (για την ακρίβεια το 47 %) του ΑΕγχΠ της ΕΕ.

2.2 Η βιομηχανία μπορεί να συμβάλει με συγκεκριμένο τρόπο στην προσπάθεια να καταστεί πιο δυναμική η ανάπτυξη όλης της οικονομίας, ήτοι:

- σε μεγαλύτερη παραγωγικότητα της Ευρώπης,
- στην εξαγωγή βιομηχανικών προϊόντων⁽²⁾,
- στην τεχνολογική πρόοδο (πάνω από το 80 % των δαπανών του ιδιωτικού τομέα της ΕΕ σε Ε&ΤΑ προέρχεται από τον βιομηχανικό τομέα).

2.3 Η αντιμετώπιση της αποβιομηχανοποίησης μέσω της υποστήριξης της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας προϋποθέτουν σύγκλιση όλων των πολιτικών της ΕΕ, με έμφαση στην εξωτερική διάσταση της βιομηχανίας.

2.4 Δεν πρόκειται για τη χάραξη μιας μεμονωμένης πολιτικής, αλλά για την επανένταξη της διάστασης της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και των συναφών υπηρεσιών σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, αρχής γενομένης από την κοινή εμπορική πολιτική.

2.5 Το άνοιγμα των αγορών αντιπροσωπεύει αναμφίβολα την προϋπόθεση για την ανάπτυξη της απασχόλησης. Ωστόσο, η ΕΕ πρέπει να επικαιροποιήσει την στρατηγική της, για να υποστηρίξει καλύτερα τη διεθνοποίηση των επιχειρήσεων κατά τρόπο σύμμετρο και αμοιβαίο, που θα εξασφαλίζει ισότιμους κανόνες για όλους τους παράγοντες.

2.6 Μια συνεπής προσέγγιση απαιτεί την αντιμετώπιση αρκετών τομέων με σημαντική προστιθέμενη αξία, ήτοι:

- η μελλοντική εμπορική πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να ενσωματωθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Αυτό καθιστά αναγκαίο ένα ακριβές και αποτελεσματικό σύνολο κανόνων με σκοπό:
 - την υποστήριξη των ανοικτών και δίκαιων αγορών, με την απαίτηση να ισχύουν οι ίδιοι κανόνες και για τις τρίτες χώρες και να προστατεύονται τα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη·
 - την προστασία της βιομηχανικής και διανοητικής ιδιοκτησίας·
 - τη δημιουργία νέων και πιο ολοκληρωμένων μορφών γνώσης·
 - την αποθάρρυνση των απομιμήσεων·
 - την κατοχύρωση και διάδοση της αξίας της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς⁽³⁾.

⁽²⁾ Περίπου τα τρία τέταρτα των εξαγωγών της ΕΕ, πηγή: ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας.

⁽³⁾ βλ.: άρθρο 3 της Συνθήκης της Λισσαβόνας.

- την προώθηση και την απαίτηση υψηλού επιπέδου προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, και
 - την προώθηση του ευρώ ως νομίσματος διεξαγωγής των διεθνών συναλλαγών.
- Το άνοιγμα της παγκόσμιας αγοράς και η συνεπακόλουθη αμοιβαιότητα των δασμών συναντούν ισχυρά εμπόδια στους μη δασμολογικούς φραγμούς. «Η ΕΕ πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για επιβολή των δικαιωμάτων μας βάσει διμερών και πολυμερών συμφωνιών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί το άνοιγμα αγορών που είναι παράνομα κλειστές.»⁽⁴⁾ Μόνο έτσι μπορεί να εξασφαλιστούν συμμετρία, αμοιβαιότητα και δίκαιο κανόνες παιχνιδιού.
- Θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της διεθνοποίησης των ΜΜΕ. Το ποσοστό των εξαγωγών των ΜΜΕ, εκτός της εσωτερικής αγοράς, είναι σήμερα μικρότερο του 15 %.
- Η πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να διερευνήσει καλύτερα την ενίσχυση άλλων μεθόδων για την επίτευξη της διεθνοποίησης, όπως:
1. οι ΑΞΕ (άμεσες ξένες επενδύσεις),
 2. η τεχνολογική συνεργασία,
 3. οι δραστηριότητες υπεργολαβίας.
- Τα ευρωπαϊκά κράτη θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για την ανάπτυξη ενός ενισχυμένου διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους και με όλους τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες.
- Ως προς την απασχόληση, μια νέα ώθηση θα πρέπει να υποστηρίξει τις προηγμένες τομεακές πρωτοβουλίες, ακολουθώντας το παράδειγμα των πιλοτικών δράσεων των πρωτοπόρων αγορών.
- 2.7 Θα πρέπει να εδραιωθεί ο διεθνής ρόλος του ευρώ ως νομίσματος διεξαγωγής των διεθνών συναλλαγών τόσο για τις πρώτες ύλες όσο και για τα μεταποιημένα προϊόντα.
- 2.8 Η ασυγκράτητη διαδικασία παγκοσμιοποίησης της παγκόσμιας οικονομίας και η ανάπτυξη των αναδυόμενων οικονομιών κατέστησαν αναγκαία την ουσιαστική αναθεώρηση των εμπορικών πολιτικών της ΕΕ, προκειμένου αυτές να λαμβάνουν πραγματικά υπόψη τα συμφέροντα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, η οποία θα διατηρήσει και θα ενισχύσει έτσι τη θέση της στο παγκόσμιο χωριό.
- 2.9 Σε γενικές γραμμές, η βιομηχανική πολιτική της ΕΕ εφαρμόζεται με:
- γενικά μέτρα που αποβλέπουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς,
 - μια εξωτερική εμπορική πολιτική (πολιτική αντιντάμπινγκ, διμερείς και πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις που επηρεάζουν τους εκάστοτε βιομηχανικούς τομείς),
 - πλήθος κοινωνικών, περιφερειακών και περιβαλλοντικών πολιτικών με γνώμονα την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού,
 - μια πολιτική ανταγωνισμού με νομικά μέσα αφενός απαραίτητα σε ενδεχόμενη κατάρρευση της αγοράς και αφετέρου χρήσιμα για την προώθηση των κρατικών βοθηθιών,
 - μια πολιτική έρευνας και ανάπτυξης,
 - δράσεις για την καινοτομία,
 - την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων,
 - την επιδίωξη του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και στις αναπτυσσόμενες χώρες μέσω των διαπραγματεύσεων διεθνών συμφωνιών-πλαίσιο,
 - τις προσπάθειες για την υλοποίηση περιβαλλοντικών πολιτικών,
 - μια φιλόδοξη και αποτελεσματική πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- 2.10 Το εμπόριο, η οικονομία, ο διαθρησκευτικός και διαπολιτισμικός διάλογος και, συνεπώς, η ευημερία των λαών, εξαρτώνται και καθορίζονται από την ποιότητα των σχέσεων μεταξύ των κρατών, των κυβερνήσεων και των διεθνών οργανισμών. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης και οι ποικίλες λύσεις που μπορούν να δοθούν σε κοινά προβλήματα.
- 2.11 Η ΕΟΚΕ επιθυμεί με την παρούσα γνωμοδότηση να επικεντρωθεί στην εξωτερική διάσταση της βιομηχανικής πολιτικής.
- 2.12 Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζεται ο πρωταρχικός ρόλος της βιομηχανικής πολιτικής, καθώς εδραιώνεται η πεποίθηση ότι είναι αναγκαίο να αποκατασταθεί η κεντρική θέση που αρμόζει στη βιομηχανία και στις επιχειρήσεις.
- 2.13 «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»⁽⁵⁾. Η πρωτοβουλία αυτή χρησιμεύει για τον καθορισμό ορισμένων προτεραιοτήτων που θα επιτρέψουν τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΜΜΕ, καθώς και την περαιτέρω ανάπτυξη μιας στέρεας και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης.
- 2.14 Μια «πραγματικά έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»⁽⁶⁾ συνδέεται με την ενίσχυση ενός διαφοροποιημένου και καινοτόμου μεταποιητικού τομέα που θα μπορεί να δραστηριοποιείται με επιτυχία στις παγκόσμιες αγορές.
- ### 3. Τομείς ενδιαφέροντος και δράση για μια συνεκτική εξωτερική διάσταση
- 3.1 Οι τομείς ενδιαφέροντος και παρέμβασης που αναδεικνύουν την εξωτερική διάσταση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής είναι πολλοί, αλλά η ΕΟΚΕ επιθυμεί να επικεντρωθεί στους ακόλουθους τομείς:
- ευρωπαϊκή στρατηγική για την πρόσβαση στις πρώτες ύλες
 - διεθνοποίηση των ΜΜΕ

⁽⁴⁾ βλ. COM(2010) 612 τελικό, σημείο 4.

⁽⁵⁾ Βλ.: στρατηγική πρωτοβουλία 10, COM(2010) 2020 τελικό.

⁽⁶⁾ ό.π.

- τυποποίηση και δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας
- διάλογος με θέμα το κανονιστικό πλαίσιο
- κοινή εμπορική πολιτική
- εικόνα και οι προοπτικές της ΕΕ
- τομεακές πρωτοβουλίες: οι πρωτοπόρες αγορές και οι ευρωπαϊκές πλατφόρμες.

3.1.1 Η πρόσβαση στις πρώτες ύλες. Η ασφαλής και εύκολη πρόσβαση στις πρώτες ύλες αντιπροσωπεύει το κρίσιμο σημείο για τις υποδομές και αποτελεί την προϋπόθεση για τη βιομηχανική ανάπτυξη. Οι πρωτοβουλίες της ΕΕ είναι απαραίτητες για:

- την εξάλειψη των υφιστάμενων στρεβλώσεων και τη δημιουργία νέων κανόνων και συμφωνιών για την πρόσβαση στις ενεργειακές, κυρίως, πρώτες ύλες,
- τη συνέχιση των προσπαθειών που κατεβλήθησαν σε επίπεδο ΠΟΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγές χώρες θα τηρούν τα ελάχιστα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα,
- τη βελτίωση των συνθηκών για τη βιώσιμη παραγωγή των πρώτων υλών στην Ευρώπη,
- την υποστήριξη των ευρωπαϊκών ή εθνικών αλυσίδων ανακύκλωσης, προκειμένου να περιορίζονται οι σπατάλες, να δημιουργούνται θέσεις εργασίας υψηλής προστιθέμενης αξίας και να περιορίζονται οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνέπειες των εξορυκτικών διαδικασιών,
- την προώθηση της αποδοτικότητας στη χρήση των πόρων και των δευτερογενών πρώτων υλών,
- την ενίσχυση των αρμόδιων αρχών και οργάνων για τη διαχείριση των πρώτων υλών στις αναπτυσσόμενες χώρες που διαθέτουν πόρους αυτού του είδους,
- την υποστήριξη των υπό εξέλιξη ερευνών με αντικείμενο τον προσπορισμό ενέργειας σύντηξης μέσω του JET και του ITER και της χρήσης ιδιαίτερα διαδεδομένων στη φύση –και δη στη θάλασσα– πρώτων υλών όπως το δευτέριο, το λίθιο ή το τρίτιο.

3.1.1.1 Εάν θέλει η ευρωπαϊκή βιομηχανία να εδραιώσει και να ενισχύσει την παρουσία της και την ανταγωνιστικότητά της σε παγκόσμιο επίπεδο, θα πρέπει να αποκτήσει ισχυρή, και ολοκληρωμένη στρατηγική, να δώσει έμφαση στον ενεργειακό εφοδιασμό και να ενεργοποιήσει μια πραγματική «διπλωματία των πρώτων υλών».

3.1.1.2 Η πρόσβαση στις ενεργειακές, κυρίως, πρώτες ύλες πρέπει να αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της νέας βιομηχανικής πολιτικής. Το κλειδί πρέπει να είναι η ενίσχυση των οικονομικών και πολιτικών σχέσεων με τις τρίτες χώρες για:

- την κατάργηση των στρεβλώσεων στους όρους πρόσβασης χάρη σε ενέργειες κατά των περιορισμών στις εξαγωγές ⁽⁷⁾,

- την υποστήριξη της παραγωγής μετάλλων στην Ευρώπη,
- την εντατικοποίηση των προσπαθειών σχετικά με τις πρώτες ύλες που διαθέτει ήδη η Ευρώπη,
- την παρακολούθηση του καταλόγου των 14 «στρατηγικών» πρώτων υλών για το μέλλον της παραγωγής μας, ήτοι το αντιμόνιο, το βηρύλλιο, το κοβάλτιο, το φθορίτη, το γάλλιο, το γερμάνιο, τον γραφίτη, το ίνδιο, το μαγνήσιο, το νιόβιο, την ομάδα του λευκόχρυσου (λευκόχρυσος, παλλάδιο, ιρίδιο, ρόδιο, ρουθίνιο και όσμιο), τις σπάνιες γαίες, το ταντάλιο και το βολφράμιο,
- τη δημιουργία στρατηγικών αποθεμάτων βασικών πρώτων υλών,
- τη συμπερίληψη του βάμβακος στις στρατηγικές πρώτες ύλες,
- τη σύσταση ευρωπαϊκής γεωλογικής υπηρεσίας.

3.1.2 Η διεθνοποίηση των ΜΜΕ. Ένα άλλο κρίσιμο ζήτημα αφορά στη διεθνή διάσταση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να είναι ανταγωνιστικές στις παγκόσμιες αγορές, όπως και η βαριά βιομηχανία, αναδεικνύοντας παράλληλα τα παραγωγικά τους κέντρα.

3.1.2.1 Θα πρέπει να δημιουργηθούν και να ενισχυθούν τα υποστηρικτικά μέσα αναζήτησης και χρηματοδότησης (ασφάλειες, εγγυήσεις πληρωμής κ.τ.λ.), έτσι ώστε να μπορέσουν οι ΜΜΕ να αναπτυχθούν σε διεθνές επίπεδο.

3.1.2.2 Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα της ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας, το 25 % των ευρωπαϊκών ΜΜΕ έχει αναπτύξει κατά την τελευταία τριετία δραστηριότητα εισαγωγών ή εξαγωγών. Εάν όμως εξαιρέσουμε την ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά, μόνο το 13 % είχε σχέσεις με τρίτες χώρες και, εάν λάβουμε υπόψη τις αναδυόμενες αγορές των χωρών BRIC (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα), το ποσοστό κυμαίνεται από 7 έως 10 %.

3.1.2.3 Πράγματι, η διεθνοποίηση είναι ευεργετική για την επιχείρηση, δίνοντας της νέα ώθηση:

- στις προσλήψεις: οι ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε διεθνές επίπεδο παρουσιάζουν ποσοστό αύξησης της απασχόλησης 7 %, έναντι του χαμηλού 1 % των υπολοίπων ΜΜΕ,
- στην καινοτομία: η παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών αφορά στο 26 % των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε διεθνές επίπεδο, έναντι του 8 % των άλλων επιχειρήσεων.

3.1.2.4 Η βελτίωση των επιδόσεων στο διεθνές εμπόριο είναι σημαντική για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας.

3.1.2.5 Ειδικότερα, είναι αναγκαία η ενίσχυση και η διεύρυνση των πιλοτικών πρωτοβουλιών για τη δημιουργία ευρωπαϊκών κέντρων υποστήριξης στις τρίτες χώρες, των επονομαζόμενων κέντρων πληροφόρησης επιχειρήσεων ⁽⁸⁾, παράλληλα με την προσπάθεια για τη σωστή λειτουργία των ομάδων πρόσβασης στις αγορές (Market Access Teams).

⁽⁷⁾ Όπως αυτούς που επιβάλλει η Κίνα, η Ινδία και άλλες χώρες.

⁽⁸⁾ Στην Κίνα, την Ταϊλάνδη, την Ινδία και το Βιετνάμ.

3.1.3 **Η τυποποίηση.** Είναι αναγκαία μια ισχυρή πολιτική τυποποίησης και προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, διά της κατοχύρωσης της εξωτερικής διάστασης των διαδικασιών τυποποίησης.

3.1.3.1 Θα πρέπει να αποφύγουμε τη μετατροπή των προτύπων σε εμπορικούς φραγμούς και τη δημιουργία εμποδίων για το εμπόριο από την αύξηση του αριθμού των εθνικών κανόνων σε θέματα υπηρεσιών.

3.1.3.2 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι πρέπει να θεσπιστεί η νομική υποχρέωση έναντι όσων εκπονούν τα πρότυπα να σέβονται τις αρχές της συμφωνίας του ΠΟΕ για τα τεχνικά εμποδία στο εμπόριο κατά τις διαδικασίες εκπόνησής τους.

3.1.3.3 Ένα άλλο καίριο ζήτημα αφορά στη διαλειτουργικότητα: οι υπηρεσίες και οι εφαρμογές πρέπει να είναι πραγματικά διαλειτουργικές για να γίνουν αποδεκτές από την αγορά και να ανταποκρίνονται στους στόχους τους.

3.1.4 **Ο διάλογος με θέμα το κανονιστικό πλαίσιο.** Για να είναι πραγματικά ανταγωνιστική η ευρωπαϊκή βιομηχανία χρειάζεται ένα παγκόσμιο πεδίο δράσης από άποψη κανόνων και κανονισμών.

3.1.4.1 Στους δασμολογικούς εμπορικούς φραγμούς προστίθενται συχνά μη δασμολογικοί φραγμοί κανονιστικού τύπου. Για τον λόγο αυτόν, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες σε ποικίλους τομείς, είτε για τον περιορισμό των υφιστάμενων φραγμών είτε για την πρόληψη εμφάνισης νέων.

3.1.4.2 Υπό αυτό το πρίσμα, η αρχή της βελτίωσης της νομοθεσίας (better regulation) είναι θεμελιώδης για τη μείωση του υψηλού κόστους, που οφείλεται συχνά στις υπερβολικές ρυθμίσεις, και για να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές με μηχανισμούς αμοιβαίας αναγνώρισης.

3.1.5 **Η κοινή εμπορική πολιτική** αποτελεί πυλώνα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Η πολιτική αυτή ρυθμίζει τις εμπορικές σχέσεις των κρατών μελών με τις τρίτες χώρες με βασικό στόχο τη διασφάλιση του ανταγωνισμού επί ίσους όρους.

3.1.5.1 Είναι αναγκαία η επίτευξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας όσον αφορά στην καταπολέμηση των **απομιμήσεων και της πειρατείας**, τόσο εντός όσο και εκτός της εσωτερικής αγοράς, λόγω των σοβαρών αρνητικών συνεπειών σε αυξανόμενο αριθμό ολοένα και πιο διαφοροποιημένων τομέων.

3.1.5.2 Η βελτίωση των επιδόσεών μας –όπως σημειώνεται και στις νέες διατάξεις της Συνθήκης της Λισσαβόνας– στο διασυνοριακό και διεθνές εμπόριο είναι σημαντική για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας των επιχειρήσεων, χάρη σε μια ενιαία ευρωπαϊκή φωνή.

3.1.5.3 Τα μέσα εμπορικής προστασίας και πρόσβασης στις αγορές προορίζονται, ειδικότερα, για την προστασία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων από τους φραγμούς στο εμπόριο. Η ΕΕ πρέπει να μπορεί να εγγυηθεί την αρμονική ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, προωθώντας τον δίκαιο και βιώσιμο χαρακτήρα του, χωρίς να παραγνωρίζει τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης των τρίτων χωρών. Παράλληλα, οφείλει να βοηθά τα λιγότερο αναπτυγμένα στη διαδικασία εκβιομηχάνισής τους και να αξιώνει τον πλήρη σεβασμό των κανόνων από τις χώρες με αναδυόμενες οικονομίες.

3.1.5.4 Η ΕΕ πρέπει να θεσπίσει συγκεκριμένα οικονομικά κριτήρια για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών και για τον εντοπισμό των εμπορικών της εταίρων, ιδίως όσον αφορά στο δυναμικό των αγορών από άποψη μεγέθους και οικονομικής ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, πρέπει να προβλεφθούν σαφώς καθορισμένοι μηχανισμοί εκ των προτέρων αξιολόγησης (της πολιτικής συνέπειας), αλλά και εκ των υστέρων (με πλήρη σεβασμό προς την ίση μεταχείριση και την αμοιβαιότητα), συνεπικουρούμενοι από τον ευρωπαϊκό κοινωνικό διάλογο και την οργανωμένη κοινω-νία των πολιτών.

3.1.5.5 Επιβάλλεται ο περιορισμός των δασμολογικών φραγμών στο πλαίσιο του ΠΟΕ να συνοδεύεται από προσπάθειες για την αναβάθμιση των εργασιακών συνθηκών σύμφωνα με τα πρότυπα της ΔΟΕ.

3.1.6 **Η εικόνα και οι προοπτικές της ΕΕ** - Καθίσταται αναγκαία μια προσέγγιση σύμφωνα με μια λογική βιώσιμης ανάπτυξης ικανής να προαγάγει κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, ανοικτές οικονομίες και ειρηνικές σχέσεις, με μια σφαιρική και μακρόπνοη λογική.

3.1.6.1 Η εικόνα της ΕΕ στο εσωτερικό της και, προπαντός, στο εξωτερικό της πρέπει να είναι πιο προσηγμένη, εξασφαλίζοντας συνεκτικότητα, ενότητα και ικανότητα ταχείας δράσης, προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως. Θα πρέπει να εκπονηθεί και να εφαρμοστεί μια πολύπλευρη δράση σε συνεκτικά μεταξύ τους επίπεδα συνέργειας, προκειμένου:

— να εξασφαλιστεί **ένα ισόρροπο άνοιγμα των αγορών** και παράλληλα να ληφθεί μέριμνα για τους περιορισμένους πόρους του πλανήτη που θα διασφαλίσουν την **αιφόρο πρόσβαση της Ευρώπης στους πόρους** που της είναι απαραίτητοι από στρατηγική σκοπιά,

— να **ενισχυθεί ο οικονομικός διάλογος με το σύνολο των κυριότερων εταίρων**, στο πλαίσιο μιας πολύπλευρης προσέγγισης,

— να **ενισχυθεί ο διεθνής ρόλος του ευρώ**,

— να προβληθεί η ΕΕ ως **«διεθνής ρυθμιστική δύναμη»**, που προάγει τη βελτίωση των προτύπων στον βιομηχανικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα, αλλά και ως προς τις συνθήκες «αξιοπρεπούς» εργασίας, καθώς και στους τομείς των δημόσιων συμβάσεων και της διανοητικής ιδιοκτησίας,

— να **χαραχθούν εκ νέου οι τρεις βασικές πολιτικές εξωτερικής ανάπτυξης της ΕΕ**, δηλαδή η διεύρυνση, η πολιτική γειτονίας και η Ένωση για τη Μεσόγειο, καθώς και μια νέα εταιρική σχέση με την Αφρική στο πλαίσιο των χωρών ΑΚΕ (*).

3.1.6.2 Η ΕΟΚΕ είναι απόλυτα πεπεισμένη ότι, χωρίς μια **συλλογική διαδικασία πρόβλεψης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όσον αφορά στις παγκόσμιες προοπτικές της ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής**, δεν θα είναι δυνατή η ανάπτυξη του κοινού στρατηγικού οράματος που είναι απαραίτητο για την ισχυρή και συνεκτική ανάκαμψη της εξωτερικής διάστασης της ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής.

(*). Βλ. γνωμοδότηση ΕΟΚΕ με θέμα «Εξωτερική διάσταση της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας», ΕΕ 128/2010, σελ. 41.

3.1.6.3 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι το συμφέρον των ευρωπαϊκών βιομηχανιών έγκειται στην ανάπτυξη και ότι ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί είναι να μην είναι μονίμως εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό χαμηλού κόστους.

3.1.7 Τομεακές πρωτοβουλίες: πρωτοπόρες αγορές και πλατφόρμες

3.1.7.1 Η Ευρώπη πρέπει να οικοδομήσει το μέλλον της με βάση τα ισχυρά της σημεία. Ποικίλες τομεακές λύσεις αναπτύσσονται συνεχώς για να βελτιωθεί η παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και να καταστεί πιο ελκυστική η Ευρώπη ως τόπος διαμονής και εργασίας.

3.1.7.2 Μεταξύ των τομέων αιχμής συγκαταλέγονται οι εξής:

- τεχνολογικές υποδομές
- δίκτυα ενεργειακού εφοδιασμού
- κοινωνία της γνώσης και ψηφιακή κοινωνία
- υγεία και κινητικότητα
- οι οριζόντιες τεχνολογίες που είναι αναγκαίες για τις βιομηχανίες της ΕΕ.

3.1.7.3 Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, θα πρέπει να ενταχθούν σε ένα ενισχυμένο και συνεκτικό πλαίσιο διάφορες τομεακές προσεγγίσεις, όπως:

- οι ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες,
- οι πρωτοβουλίες πρωτοπόρων αγορών,
- οι ποικίλες συμβουλευτικές επιτροπές υψηλού επιπέδου,
- οι πλατφόρμες καινοτομίας όπως οι LeaderShip, Cars 21, ICT Task force,
- η ομάδα υψηλού επιπέδου της χημικής βιομηχανίας.

3.1.7.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι αξίζει να αναπτυχθούν περαιτέρω ορισμένοι ιδιαίτερα ευαίσθητοι και υποσχόμενοι τομείς, όπως:

- το **διάστημα**,
- η **βιώσιμη κινητικότητα**,
- οι **σημαντικές κοινωνικές προκλήσεις του μέλλοντος σχετικά με την κλιματική αλλαγή**,
- οι **ανταγωνιστικές προκλήσεις**, όπως η χημική βιομηχανία, η μηχανολογία και τα γεωργικά είδη διατροφής,
- οι **ενεργηβόροι τομείς**.

4. Η εξωτερική διάσταση των πολιτικών της ΕΕ, κλειδί επιτυχίας για την ευρωπαϊκή βιομηχανία

4.1 Όπως επισήμανε η Ουγγρική Προεδρία, «συντελείται παγκοσμίως ένας μετασχηματισμός απίστευτης ταχύτητας και βάθους και η Ευρώπη πρέπει να μπορεί να σταθεί στα πλαίσια ενός ισχυρότερου από ποτέ παγκόσμιου ανταγωνισμού».

4.2 Είκοσι εκατομμύρια επιχειρήσεις στην Ευρώπη, κυρίως μικρές και μεσαίες, στηρίζονται στους δημιουργούς, στους εργαζόμενους, στους τεχνίτες και στους επιχειρηματίες και πρέπει να μπορούν να καινοτομούν, να ενισχύουν την ανταγωνιστικότητά τους και να δημιουργούν θέσεις εργασίας με την υποστήριξη μιας ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής με ολοκληρωμένη εξωτερική διάσταση.

4.3 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ σε διεθνές επίπεδο και την εσωτερική αγορά.

4.4 Ειδικότερα, η ΕΟΚΕ επισημαίνει την ανάγκη παροχής στις επιχειρήσεις ενός εύστοχου, προβλέψιμου και λιγότερο επαχθούς κανονιστικού πλαισίου, καθώς και ενός καλύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ, που θα τους προσφέρει τη δυνατότητα να εργάζονται έχοντας ένα μακροπρόθεσμο όραμα.

Βρυξέλλες, 4 Μαΐου 2011.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON